

Binnengekomen stukken. De secretaris deelt mede, dat de heren Eijkman, v. d. Hombergh en Van Oordt bericht van verhindering hebben gezonden.

Benoeming van een lid van het Bestuur. De voorzitter deelt mede, dat in verband met periodiek aftreden van de heer J. G. van Marle aan de orde is de benoeming van een lid van het Bestuur en dat de heer Van Marle zich herkiesbaar stelt. Bij acclamatie wordt Van Marle tot bestuurslid herkozen.

Aanwijzing van een bestuurslid tot ambtshalve lid van het Bestuur der N.O.U. De voorzitter stelt aan de orde aanwijzing ingevolge art. 13 der statuten van een bestuurslid der Afdeling tot ambtshalve lid van het Bestuur der N.O.U. Bij acclamatie wordt Dr. K. Waldeck als zodanig aangewezen.

Benoeming nieuwe leden. De voorzitter stelt aan de orde het bestuursvoorstel tot benoeming als leden der Afdeling de heren M. van Aerle te Mierlo-Hout, Chr. van Orden te Apeldoorn, J. H. Ros te 's-Gravenhage en A. B. Wittgen te Tilburg. Blijkens de gehouden schriftelijke stemming worden deze heren met algemene stemmen tot lid der Afdeling benoemd.

Lezing van P. A. Hens. Vervolgens neemt de voorzitter het woord voor het houden van zijn lezing over de ontwikkeling van de avifauna van de provincie Limburg sedert de oorlogsjaren. In een uitvoerig betoog schildert Hens deze ontwikkeling, welke grotendeels een voortuitgang is gebleken. Achtereenvolgens laat hij de broedvogels, trekvogels en zeldzame gasten de revue passeren. Na de beëindiging van zijn lezing oogst Hens grote bijval van de vergadering.

Wetenschappelijke mededelingen. De voorzitter deelt mede, dat het Bestuur heeft besloten — zulks mede in verband met het sedert 1 januari 1961 ingevoerde systeem der waarnemingskaarten — in het verslag der vergadering voortaan niet meer een uitvoerig relaas te geven van de ter vergadering gedane wetenschappelijke mededelingen. Daar de belangrijkste waarnemingen in de „Ornithologie van Nederland” van Ten Kate worden opgenomen en alle wetenschappelijke mededelingen nog eens als onderdeel der notulen van de vergadering in Limosa worden gepubliceerd, is er een doublure ontstaan, waardoor onnodig plaatsruimte aan Limosa wordt onttrokken. De hoge kosten welke met de uitgave der tijdschriften van de N.O.U. zijn gemoeid, maken het noodzakelijk de in Limosa te publiceren verslagen van de vergaderingen van de Afdeling tot het uiterste te beperken.

De voorzitter wijst er met nadruk op, dat een en ander de leden der Afdeling niet mag weerhouden ter vergadering hun ornithologische mededelingen te beperken. Het is immers van oudsher één der essentialia van de werkwijze der Club, dat aan een „ronde tafel” aan de leden de gelegenheid wordt gegeven met elkander van gedachten te wisselen omtrent zijn ervaringen.

Vervolgens wordt het woord gevoerd door de leden Hellebrekers, Klatte, v. d. Brink, Maurenbrecher, Kraak, Tjittes, Wolff, Wittgen, Ros, Bosch, Rampen, Veenman, Diedrich, Waldeck en Kist.

Voorjaarsexcursie. De voorzitter brengt vervolgens ter sprake de in het voorjaar te houden excursie. Het Bestuur stelt voor deze excursie te houden naar het landgoed „De Utrecht” nabij Hilvarenbeek. De vergadering stem hiermede in. Het ter vergadering benoemde lid Wittgen verklaart zich bereid deze excursie samen met de secretaris voor te bereiden. De excursie zal worden gehouden op 27 en 28 mei 1961.

Lezing door Van Dongen. Ten gevolge van het ver gevorderde uur blijkt geen tijd meer beschikbaar te zijn voor de lezing van Van Dongen over de invloed van de kunstmatige bevoeding op de vogelstand in Meyendel. De voorzitter biedt namens de vergadering aan Van Dongen zijn verontschuldiging aan en verzoekt hem bereid te zijn de lezing op een volgende vergadering van de Club te willen houden, waarmede Van Dongen gaarne instemt.

Sluiting. Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter om $\pm$ 17.15 uur de vergadering.

De secretaris, J. Kist.

Tafelrede, uitgesproken op 27 mei 1961 in het Hotel Riche te Tilburg door de Voorzitter, P. A. Hens, van de afdeling „Club van Nederlandse Vogelkundigen” ter herdenking van het feit, dat op 22 mei 1911 de Club van Nederlandsche Vogelkundigen werd gesticht

Dames en Heren,

Op 22 mei i.l. was het 50 jaar geleden, dat op de Ridderhofstad Lunenburg te Neerlangbroek, de toenmalige, thans in de tweede wereldoorlog verwoeste woonplaats van de eerste voorzitter der Club, door deze, wijlen Mr. Dr. R. C. E. G. J. Baron Snouckaert van Schauburg en P. ten Zeldam met spreker de Club van Nederlandse Vogelkundigen op initiatief van eerstgenoemde werd opgericht.

De motieven, welke er vijftig jaren geleden toe hebben geleid naast de reeds tien jaren bestaande Nederlandse Ornithologische Vereniging een tweede groep van beoefenaren van en belangstellenden in de ornithologie in clubverband samen te brengen, vonden hun oorzaak in de verwachte en toen gevreesde totstandkoming van de wet op de bescherming van vogels, waarvan ernstige benadeling voor de wetenschappelijke beoefening van de vogelkunde werd verwacht.

Ik meen, dat het thans niet meer noodzakelijk is, nu immers de Club van Nederlandse Vogelkundigen en de Nederlandse Ornithologische Vereniging, na een scheiding van 46 jaren, zich hebben verenigd in de Nederlandse Ornithologische Unie, op dit aspect verder in te gaan.

De geschiedenis van de C.N.V. heb ik bij gelegenheid van haar 25-jarig bestaan in de vergadering van 23 mei 1936 op „De Buunderkamp” te Wolfheze (Limosa 9, pp. 1—12) en bij haar 40-jarig jubileum in die van 23 september 1951 in „Artis” te Amsterdam (gestencilde bijlage, behorende bij Limosa 24, no. 3—4, pp. 8—24) uitvoerig behandeld en ik meen — ook al wegens tijdgebrek aan deze dis — hierover niet verder te behoeven uit te weiden. Slechts enkele episodes uit de allereerste tijd van het bestaan der Club wil ik curiositeitshalve nog even memoreren.

Baron Snouckaert van Schauburg had reeds vóór de oprichting der Club de gewoonte jaarlijks een aantal geïnteresseerden in de ornithologie te zijnen huize te ontvangen voor het demonstreren en bespreken van vogelhuiden uit zijn grote verzameling, waarbij dan tevens mededelingen werden gedaan omtrent ornithologische waarnemingen in het voorafgaande jaar, nieuwe ornithologische boekwerken werden besproken enz. Deze bijeenkomsten werden dan gevolgd door een door de gastheer aangeboden lunch. Kortom het was een clubvergadering in miniatuur, waarbij dezelfde gezellige sfeer heerste, welke onze vergaderingen, gevolgd door de traditionele borrel en gemeenschappelijke maaltijden steeds hebben gekenmerkt.

Nu was er door de gastheer, nadat zoals gezegd op 22 mei 1911 tot oprichting der Club was besloten, wederom zulk een réunie, zoals het toen heette, op de Lunenburg belegd voor de volgende dag. Aldaar waren met de gastheer aanwezig de heren A. J. Blaauw van Huize „Spanderswoud” te 's-Graveland, B. W. Baron van Dedem, 1ste luitenant der huzaren te Amersfoort, H. ter Meer, oud-praepraeateur van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden, P. L. Steenhuizen, praeparateur van „Artis” te Amsterdam, C. Stolk te De Bilt, Mr. J. Wurfbain van Huize „Heuven” te Worth-Rheden, P. ten Zeldam te Alkmaar en spreker.

Door de gastheer werden enkele ornithologische boekwerken getoond en besproken, welke in de loop van het jaar waren verschenen. Vervolgens werden aan de hand van materiaal, voor zover beschikbaar, de vormen van de Zanglijster, de Roodborst en, zoals toen de naam luidde, de Bastaardnachttegaal behandeld en bestudeerd. Vastgesteld werd, dat in ons land de Engelse vorm van de Zanglijster als broedvogel voorkwam, terwijl de Zweedse of continentale vorm er alleen op de trek verscheen. Wat de Rood-

borst betreft, zo had Snouckaert nog geen zekerheid welke vorm in ons land broedde. Wel werd vastgesteld, dat de Engelse vorm *melophilus* ons land op de voor- en na-jaarstrek bezocht en er ook in de winter werd aangetroffen. Vermoed werd, dat de meer grijze of continentale vorm de broedvogel van ons land was. Ik had de huiden van 2 broedvogels van de Roodborst uit Limburg meegebracht, doch daar Engels materiaal uit de broedtijd ontbrak, kon niets met zekerheid in deze worden vastgesteld. Wat de Bastaardnachttegaal aangaat, zo kwam men tot de conclusie, dat in ons land de nominaatvorm de broedvogel was en het voorkomen van de donkere Engelse vorm in ons lang nog niet was aangetoond.

Daarna demonstreerde ik enige huidjes van de Fitis, w.o. een exemplaar van *eversmanni* (thans *acredula* genoemd) door mij op 8 mei 1911 verzameld te Nunhem in Limburg en dat toen het tweede bekende exemplaar voor Nederland was. Het eerste toen bekende, op 4 april 1909 te Swalmen verzameld, was door mij destijds aan Snouckaert geschonken en bevindt zich thans in de collectie Sillem-van Marle.

Van Ter Meer ontving ik enkele zeer nuttige wenken betreffende het vervaardigen van vogelhuiden. Hij raadde mij o.a. aan inplaats van vaste- losse en zachte vulstof te gebruiken, een wenk waarvoor ik hem tot op de dag van vandaag nog dankbaar ben.

Na afloop werd gezamenlijk op de „Lunenburg” geluncht. Diezelfde avond werd aldaar door de drie vorenvermelde stichters de eerste Clubvergadering gehouden, waarbij Baron Snouckaert van Schauburg als voorzitter, Ten Zeldam als penningmeester en spreker als secretaris werden aangewezen. Besloten werd aan 16 personen, w.o. de gasten van die dag, een uitnodiging te zenden om als lid der Club toe te treden. Voor het overige verwijs ik naar het eerste Jaarbericht der Club van 1911, alwaar op p. 3 de oprichting der Club wordt vermeld.

Kon ik in 1936 nog memoreren, dat van de 45 eerste leden der Club er toen nog 12 personen en in 1951 nog 6 als zodanig op de ledenlijst voorkwamen, thans is dit aantal geslonken tot 4, nl. de heren Dr. C. Eijkman, Jhr. F. de Roy van Zuidewyn en Jhr. E. van Ryckevorsel van Kessel alsmede Uw voorzitter. Met hen verheug ik mij in het bijzonder het vijftigjarig bestaan der Club te mogen beleven.

U zult de opmerking kunnen maken, dat de C.N.V. sinds 1957 de jure niet meer bestaat, d.w.z. geen eigen zelfstandige rechtspersoonlijkheid bezit na de fusie met de N.O.V. en zij samen met laatstgenoemde de N.O.U. hebben opgericht, waarbij de Club alleen als een afdeling van de Unie is blijven bestaan. Ik zou dit bijna een juridische spitsvondigheid willen noemen. Want wat is er sindsdien nu in het wezen der Club, in haar vergaderingen en excursies, in haar traditionele bijeenkomsten na afloop der officiële veranderd? M.i. niets. Integendeel is er winst, nu na jarenlange scheiding de beide de ornithologie beoefenende gezelschappen langzaam aan tot elkaar zijn gekomen en tenslotte verenigd en oude tegenstellingen door wederzijds goed begrip zijn verdwenen. Het wezen, het eigen van de Club is echter niet veranderd. De vrees, dat zulks zou geschieden door een fusie met de N.O.V. was oorzaak, dat in 1946 de poging daartoe strandde. Zoals ik reeds in mijn herdenkingsrede bij gelegenheid van het veertigjarig bestaan van de Club op 23 september 1951 vorenvermeld heb gezegd, was de oorzaak van het niet tot standkomen van de fusie niet in hoofdzaak gelegen in de doelstellingen van de Club — beter gezegd de bepaalde doelstelling om te strijden tegen overdreven vogelbescherming —, zoals deze in haar statuten waren neergelegd, doch de naam „Club” en al wat deze feitelijk vertegenwoordigde, zoals dit begrip in de loop van tientallen jaren was gegroeid, een onoverkomelijke hinderpaal vormde.

Het valt niet te ontkennen, dat ondanks deze mislukking er geen verwijdering ontstond tussen N.O.V. en C.N.V. Eerder het tegendeel, hetgeen bijzonder te danken was aan het wijs beleid van Prof. Dr. L. F. de Beaufort, toen voorzitter der N.O.V. en later Erelid van de Club.

In 1955 nam Prof. Dr. K. Voous het initiatief om opnieuw te trachten een fusie tussen N.O.V. en C.N.V. tot stand te brengen. Na een door hem gehouden enquête ter zake onder de leden van beide gezelschappen en lange, geduldige en minitieuze

voorbereiding is ditmaal deze poging gelukt. De geschiedenis hiervan ligt U allen nog vers in het geheugen en ik behoef hierop niet nader in te gaan. Wij kunnen, meen ik, nu eenmaal de fusie is totstandgekomen en de Club ongestoord haar werk heeft kunnen voortzetten, in het bijzonder Prof. Voous dankbaar zijn voor zijn initiatief, zijn vele werk, beleid en geduld in deze.

Bij de fusie zijn de periodieken der beide partners onder hun oorspronkelijke naam als orgaan van de N.O.U. behouden gebleven. M.i. een uit een oogpunt van continuïteit in de ornithologische literatuur praktisch besluit, waardoor tevens gevoeligheden zijn ontzien. Ik hoop dan ook, dat hierin geen verandering zal komen. Het symbolisch huwelijk tussen *Ardea* en *Limosa* is nu eenmaal gesloten en beide partners verheugen zich samen in een vreedzaam bestaan in onze malse Nederlandse weiden en van symbolisch gesproken is het maar gelukkig, dat niet een der tijdschriften *Falco* heeft geheten!

Bestrijding van overdreven vogelbescherming — dit zo tere punt — is niet in de statuten van de N.O.U., van welke onze Club, zoals gezegd een afdeling vormt, genoemd, doch wij zijn het er meen ik wel allen over eens, dat ten behoeve van het bona fide wetenschappelijk verzamelen van beschermde vogels enz. bij de toepassing van de Vogelwet een soepele houding noodzakelijk blijft. Het weren van schade, veroorzaakt door vogels, kan m.i. aan de daartoe bestaande instanties worden overgelaten. Wel blijft het m.i. te betreuren, dat door het gebruik van giftige stoffen ten behoeve van de landbouw en het steeds meer en meer verdwijnen van vooral voor bepaalde vogelsoorten onontbeerlijke biotopen de vogelstand meer en meer dreigt te verarmen. Het is dan ook gelukkig, dat er instanties zijn, die zulks begrijpen en hun uiterste best doen te redden wat er nog te redden valt.

Anderzijds vind ik wel jammer, dat van de vele nieuwe vogelsoorten, welke steeds meer en meer door een groot aantal onzer leden, ijverige veldornithologen, zoals Bierman, Kist, Klatte, Lebrecht, Maaldrink, Van den Oord, Swaab, Tekke, Tijtjes, Waldeck, Wolff en vele anderen, in ons land worden ontdekt, niet in bepaalde gevallen bewijs kon worden verzameld ten behoeve van onze musea. Dit ligt niet aan de Vogelwet, maar stuit op het praktische bezwaar, dat men voor het verzamelen daarvan niet alleen een vergunning krachtens die wet nodig heeft (welke m.i. wel is te verkrijgen), doch tevens een vergunning van de grondeigenaren of gebruikers. Het schijnt praktisch niet mogelijk deze voor een grote terreinuitgestrektheid van de meestal vele eigenaren en gebruikers te verkrijgen, temeer daar men van te voren niet weet waar de zeldzame vogelsoorten zullen worden aangetroffen.

Enfin, ik dwaal misschien af. Laat ik besluiten met vast te stellen, dat het karakter, het eigen van onze Club, niet is veranderd en dat dank zij de ijver en belangstelling harer leden zij zich in gestadige bloei blijft verheugen. Ik hoop en verwacht zulks ook voor de toekomst waardoor wij allen, ieder naar zijn vermogen, kunnen blijven medewerken aan de vermeerdering van onze kennis van de vogelwereld, in het bijzonder van die onzer Nederlandse avifauna.

Mijn hartelijke dank gaat uit aan mijn medebestuurders, redactieleden en leden voor al hetgeen zij in de loop van vele jaren in het belang van onze Club hebben verricht. Zeer in het bijzonder aan ons Erelid, Dr. C. G. B. ten Kate, die sinds 1929 onafgebroken zijn beste krachten heeft gewijd aan de redactie van *Limosa* en na de fusie ook in de nieuwe redactie-commissie werd opgenomen. Niet minder aan J. G. van Marle, die sinds 4 januari 1930 op zulk een nauwgezette en genereuze wijze de post van penningmeester der Club vervult.

Ten slotte herdenk ik al degenen, die ons sinds een halve eeuw door de dood zijn ontvallen, w.o. in het bijzonder Baron Snouckaert van Schauburg en de andere werkers van het eerste uur.

P. Hens.